



V Bruseli 28. 3. 2019
COM(2019) 157 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

**o pokroku členských štátov v súvislosti s pristúpením k Medzinárodnému dohovoru
Medzinárodnej námornej organizácie o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby
posádky rybárskych plavidiel podľa článku 2 rozhodnutia Rady (EÚ) 2015/799**

SPRÁVA KOMISIE RADE

o pokroku členských štátov v súvislosti s prístupom k Medzinárodnému dohovoru Medzinárodnej námornej organizácie o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby posádky rybárskych plavidiel podľa článku 2 rozhodnutia Rady (EÚ) 2015/799

1. Úvod

Rozhodnutím Rady (EÚ) 2015/799 z 18. mája 2015¹ sa členské štáty oprávňujú, aby sa v záujme Európskej únie stali zmluvnými stranami Medzinárodného dohovoru Medzinárodnej námornej organizácie (IMO) o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby posádky rybárskych plavidiel (STCW-F, ďalej len „dohovor STCW-F“), ktorý bol prijatý 7. júla 1995 a nadobudol platnosť 29. septembra 2012. Členmi IMO sú všetky členské štáty EÚ.

Tento dohovor významne prispieva nielen k ochrane rybárov, ale aj k bezpečnejšej medzinárodnej lodnej doprave. Podporuje sa v ňom bezpečnosť života a majetku na mori, čím sa prispieva aj k ochrane morského prostredia. Keďže rybolov na mori je jedným z najnebezpečnejších povolání, pričom rybárske plavidlá a ich posádky čelia na otvorenom mori rovnakým nebezpečenstvám a rizikám ako komerčné námorné plavidlá, primeraná odborná príprava a kvalifikácia sú základným prostriedkom na zníženie počtu nehôd a na posilnenie bezpečnosti a ochrany posádky na palube a námornej bezpečnosti.

Dohovor STCW-F má okrem toho veľký význam aj v súvislosti s voľným pohybom pracovníkov. Vďaka možnosti pracovať na palube rybárskych plavidiel všetkých členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru STCW-F, sa môže zvýšiť mobilita rybárov. Harmonizáciou ich kvalifikácie prostredníctvom zavedenia spoločnej minimálnej úrovne odbornej prípravy pre posádky rybárskych plavidiel sa teda nielen zvýši bezpečnosť na mori, ale sa aj viac uľahčí voľný pohyb pracovníkov. Okrem toho sa ňou vytvoria rovnaké podmienky v EÚ, ako aj vo vzťahu k tretím krajinám.

Pracovníci na palube rybárskych plavidiel v súčasnosti nie sú chránení rovnakým spôsobom ako námorníci v odvetví námornej dopravy, na ktoré sa vzťahuje takmer rovnaký Medzinárodný dohovor o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby námorníkov (ďalej len „dohovor STCW“). Kým dohovor STCW ratifikovalo 164 zmluvných štátov po celom svete vrátane všetkých 28 členských štátov EÚ a do právnych predpisov EÚ bol implementovaný prostredníctvom smerníc 2008/106/ES, 2009/16/ES a 2012/35/ES², dohovor STCW-F

¹ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/799 z 18. mája 2015, ktorým sa členské štáty oprávňujú, aby sa v záujme Európskej únie stali zmluvnými stranami Medzinárodného dohovoru Medzinárodnej námornej organizácie o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby posádky rybárskych plavidiel, Ú. v. EÚ L 127, 22.5.2015, s. 20 – 21.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/106/ES z 19. novembra 2008 o minimálnej úrovni prípravy námorníkov (prepracované znenie), Ú. v. EÚ L 323, 3.12.2008, s. 33 – 61; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/16/ES z 23. apríla 2009 o štátnej prístavnej kontrole, Ú. v. EÚ L 131 28.5.2009, s. 57 – 100; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/35/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2008/106/ES o minimálnej úrovni prípravy námorníkov, Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 78 – 105.

ratifikovalo na celom svete 26 zmluvných štátov, z ktorých len deväť patrí k členským štátom EÚ.

Z týchto dôvodov sociálni partneri EÚ v oblasti morského rybolovu³ prostredníctvom svojho sektorového sociálneho dialógu pre morský rybolov opakovane zdôrazňovali význam vykonávania medzinárodných dohovorov o bezpečnosti a pracovných podmienkach na palube rybárskych plavidiel a vyzvali členské štáty a EÚ, aby prijali vhodné opatrenia.

Inštitúcie EÚ v tejto súvislosti takisto preukázali svoju odhodlanosť v rámci iniciatívy EÚ v oblasti správy oceánov⁴. Rada vo svojich záveroch zo 4. apríla 2017⁵, ako aj Európsky parlament vo svojom uznesení zo 16. januára 2018⁶ vyzývajú na podporu rovnakých podmienok na pracovnom trhu v námornej oblasti a na zabezpečenie spravodlivého zaobchádzania, na účinné uplatňovanie príslušných medzinárodných dohovorov a na vytvorenie harmonizovaného sociálneho rámca pre námorné činnosti vo vodách EÚ.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa všetky členské štáty, ktoré majú rybárske plavidlá plaviace sa pod ich vlajkou, prístavy prijímajúce námorné rybárske plavidlá, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohovoru STCW-F, alebo inštitúcie odbornej prípravy pre posádku rybárskych plavidiel, dôrazne vyzývajú, aby sa stali zmluvnými stranami dohovoru. Okrem toho by sa aj tretie krajiny mali nabádať, aby sa stali zmluvnými stranami dohovoru STCW-F s cieľom podporovať bezpečnosť a pracovné podmienky na palube rybárskych plavidiel a usilovať sa o rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni.

2. Právny základ

Rozhodnutím Rady (EÚ) 2015/799 sa členské štáty EÚ oprávňujú, aby sa stali zmluvnými stranami dohovoru STCW-F. Udelenie oprávnenia zo strany EÚ bolo potrebné, keďže norma 7 v kapitole I prílohy k dohovoru patrí do výlučnej právomoci Únie, pokiaľ ide o pravidlá Únie týkajúce sa uznávania odborných kvalifikácií, ktorými disponujú určité kategórie členov posádok rybárskych plavidiel. Dohovor má vplyv aj na ustanovenia zmluvy, najmä článok 100 ods. 2 ZFEÚ, a sekundárne na právne predpisy EÚ, najmä smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES⁷, v rozsahu, v akom sa týka občanov Únie, ktorí majú príslušné osvedčenia vydané členským štátom alebo treťou krajinou.

V rozhodnutí Rady (EÚ) 2015/799 sa nielen povoľuje, aby členské štáty EÚ ratifikovali dohovor STCW-F, ale sa aj nabádajú, aby to urobili. Je dôležité, aby všetky členské štáty EÚ ratifikovali

³ Všeobecná konfederácia poľnohospodárskych družstiev v Európskej únii (COGECOA), Európska federácia pracovníkov v doprave (ETF) a Združenie národných organizácií rybárskych podnikov (Europêche).

⁴ Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 10. novembra 2016, Medzinárodná správa oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov, JOIN(2016) 49 final.

⁵ Závery Rady zo 4. apríla 2017 na tému „Medzinárodná správa oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov“ (8029/17).

⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2018 o medzinárodnej správe oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov v kontexte cieľov trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 [2017/2055(INI)].

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií, Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22 – 142.

dohovor s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky a zabrániť nezrovnalostiam medzi medzinárodným právom a právom Únie.

V tejto súvislosti a s cieľom monitorovať pokrok, ktorý dosiahli členské štáty EÚ pri ratifikácii dohovoru, sa v článku 2 rozhodnutia Rady (EÚ) 2015/799 od Komisie vyžaduje, aby predložila Rade túto správu o pokroku.

3. Zdroj informácií pre túto správu

Komisia 16. marca 2018 písomne požiadala členské štáty, aby ju informovali o svojich zámeroch ratifikovať dohovor STCW-F. Po tom, ako prišli len štyri odpovede, boli stálym zastúpeniam tých členských štátov, ktoré neodpovedali, zaslané dve opakované žiadosti. Nakoniec odpovedalo 20 členských štátov. Tri z ôsmich členských štátov, ktoré ešte neodpovedali, dohovor už ratifikovali. Pokiaľ ide o ratifikáciu zo strany členských štátov, informácie boli získané z webového sídla IMO týkajúceho sa stavu ratifikácie.

4. Súčasný stav dohovoru STCW-F: ratifikácia členskými štátmi

Dohovor STCW-F ratifikovalo deväť členských štátov (**Belgicko, Dánsko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, a Španielsko**) z celkového počtu 26 zmluvných štátov⁸ na celosvetovej úrovni.

Pokiaľ ide o ostatných 19 členských štátov, sú dostupné tieto informácie:

Šesť členských štátov na ratifikácii pracuje: **Francúzsko, Grécko, Írsko, Nemecko, Spojené kráľovstvo a Švédsko**. Grécko a Švédsko poukázali vo svojich odpovediach na prebiehajúcu prácu na revízii súčasného dohovoru.

Štyri členské štáty nepovažujú ratifikáciu dohovoru STCW-F z dôvodu situácie ich flotily za potrebnú. **Estónsko** informovalo Komisiu, že na posádky rybárskych lodí, ktoré slúžia na palube rybárskych lodí s dĺžkou viac ako 24 m, uplatňuje požiadavky na osvedčovanie podľa dohovoru STCW. Estónsko nemá v úmysle prijať kroky na ratifikáciu dohovoru STCW-F z dôvodu, že jeho odvetvie rybolovu je malé a má len obmedzený počet plavidiel s dĺžkou viac ako 24 m (spolu 24). **Fínsko** s ratifikáciou dohovoru STCW-F nezačalo, pričom tvrdí, že pod fínskou vlajkou sa plaví len niekoľko rybárskych plavidiel, ktoré by patrili do rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. **Slovinsko** sa domnieva, že dohovor STCW-F v Slovinsku nie je potrebný vzhľadom na to, že všetky plavidlá slovinskej rybárskej flotily sú kratšie ako 24 metrov a ich výkon motora

⁸ Belgicko, Dánsko, Holandsko, Island, Juhoafrická republika, Kanada, Kiribati, Konžská republika, Litva, Lotyšsko, Maroko, Mauritánia, Namíbia, Nauru, Nórsko, Nový Zéland, Palau, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Rusko, Sierra Leone, Svätá Lucia, Sýria, Španielsko, Ukrajina.

je nižší ako 750 kW. **Bulharsko** konštatovalo, že nemá žiadne plavidlá, na ktoré by sa dohovor STCW-F vzťahoval.

Skupina štyroch vnútrozemských krajín (**Česká republika, Luxembursko, Maďarsko a Rakúsko**) informovala Komisiu, že dohovor neratifikujú, lebo nemajú rybárske plavidlá, rybárske prístavy ani inštitúcie odbornej prípravy na prácu na palube rybárskych plavidiel.

Tieto členské štáty, ktoré neratifikovali dohovor STCW-F, na žiadosť o informácie neodpovedali: **Cyprus, Chorvátsko, Malta, Slovensko a Taliansko**.

5. Záver

Ratifikácia a vykonávanie medzinárodných dohovorov, ako je dohovor STCW-F, majú mimoriadny význam pre zlepšenie situácie členov posádky pracujúcich na palube rybárskych plavidiel, zníženie počtu a závažnosti pracovných úrazov a podporu rovnakých podmienok pre odvetvie rybolovu EÚ v Únii aj mimo nej.

Ratifikácia tohto dohovoru navyše aj uľahčí voľný pohyb pracovníkov medzi členskými štátmi, pretože sa ním vytvára minimálna úroveň odbornej prípravy pre posádku rybárskych plavidiel na základe medzinárodných noriem.

Komisia poznamenáva, že nie všetky členské štáty, ktoré majú rybárske plavidlá plaviace sa pod ich vlajkou, prístavy prijímajúce námorné rybárske plavidlá, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohovoru STCW-F, alebo inštitúcie odbornej prípravy pre posádku rybárskych plavidiel, tento dohovor ratifikovali alebo ho plánujú ratifikovať.

Komisia predovšetkým poznamenáva, že niektoré členské štáty neplánujú ratifikovať dohovor STCW-F z dôvodu, že nemajú žiadne plavidlá, ktoré patria do rozsahu jeho pôsobnosti, alebo majú len malú flotilu rybárskych plavidiel s dĺžkou viac ako 24 m alebo výkonom motora vyšším ako 750 kW. Dohovor STCW-F ale obsahuje dôležité ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na všetky rybárske plavidlá bez ohľadu na ich dĺžku a/alebo výkon motora, napríklad ustanovenie o základnom bezpečnostnom výcviku (kapitola III norma 1) a ustanovenia o strážnej službe (kapitola IV norma 1). Okrem toho sa členské štáty, ktoré majú prístavy prijímajúce námorné rybárske plavidlá, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohovoru STCW-F, alebo inštitúcie odbornej prípravy pre posádku rybárskych plavidiel, v rozhodnutí Rady (EÚ) 2015/799 vyzývajú, aby sa stali zmluvnými stranami tohto dohovoru.

Členské štáty sa nabádajú, aby dodržali svoje záväzky a dokončili ratifikačné postupy a aby podporovali Komisiu v jej úsilí o podporu bezpečnosti na palube a na mori. Ratifikáciou dohovoru STCW-F všetkými dotknutými členskými štátmi sa vytvorí súdržný a aktualizovaný medzinárodný rámec a podporia sa rovnaké podmienky pre plavidlá plaviace sa pod vlajkou EÚ a ich posádky v rámci EÚ a mimo nej.

Komisia vyzýva Radu, aby túto správu o pokroku vzala na vedomie.